

Framsidan

Aktuellt magasin från Regionbibliotek Västra Götaland | Nr 2 | 2006

Biblioteket som inte finns...

Biblioteksdelegationen som inte finns

Detta nummer av Framsidan vill ta upp bibliotek som ännu inte finns – som vi bara kan ana som viktiga och centrala mötesplatser i kunskapssamhället.

Redan nu kan vi här, på västsidan, se nya attraktiva kunskapens hus/bibliotek växa upp som skimrande ljuspelare – Ljusets kalender i Malmö, Den Sorte Diamant i Köpenhamn. Och nu senast har ett nytt attraktivt bibliotek intagit Halmstads centrum, förändrat stadsbilden och öppnat portarna till en spännande mötesplats. Oslo, Köpenhamn och Stockholm står också i färd med att skapa nya koncept för sina huvudbibliotek. I expansiva kommuner dit folk flyttar in, där man tror på framtiden, där bygger man nya bibliotek. Där har man frigjort sig från bilden att bibliotek är en lagerlokal för böcker utan ser kombinationen IKT, böcker, tidskrifter och multimedia som en exemplarisk bas för en mötesplats som inspirerar till nya idéer och ny kunskap inom alla ämnesområden.

I Uddevalla som långsamt reser sig efter varvsnedläggning och förlust av högskola växer tankar fram om två nya kunskapens hus/bibliotek; ett i det kulturhus som skisserats vid länsmuseet och resecentrum och ett i det Högskolecentrum Bohuslän som man är i färd att skapa i resterna av högskolan i Uddevalla.

Härom veckan var jag på RFID-konferens på Kungliga biblioteket. Streckkodernas tid är förbi i biblioteksvärlden och de framsynta biblioteken går in för RFID-tags. Denna chipteknik frigör personalresurser från de tidsödande in- och utlåningsrutinerna och ger biblioteken möjlighet att utveckla viktigare uppgifter som vägledning, lässtimulans, informationsvägledning och uppsökande verksamhet.

I Singapore är redan alla bibliotek ”chippade”. Holland har beslutat att övergången till RFID-teknik ska vara slutförd 2008. Danmark har redan fastställt en biblioteksstandard för RFID-teknik och Finland har beslutat sig för att ansluta sig till den danska standarden till dess en internationell ISO-standard har fastställts.

Jag tänker på när jag 1999 besökte ett huvudbibliotek i de norra delarna av vår region. Personalen berättade att de inte längre ville resa ner till Bok & Biblioteksmässan i Göteborg, eftersom man året innan blivit uppmärksammade som personal från det bibliotek som ännu inte datoriserats. Personal som fortfarande arbetade med Detroit-systemet, den teknik man endast kunde finna på biblioteksmuseet i Borås.

Nu står vi inför en ny teknikövergång. Om det svenska bibliotekssystemet fullt ut ska kunna tillgodogöra sig den nya tekniken, bör alla bibliotek vara med. Då underlättas fjärrlånehantering, personalresurser kan frigöras och servicen kan utvecklas. En flora av digitala bibliotekstjänster har växt fram underifrån - Fråga biblioteket, Barnens bibliotek, Ordbron, Samsök, Sesim, RASK m fl - som alla behöver komma i kontinuerlig drift och utvecklas.

Var diskuteras i Sverige sådana frågor? Var diskuteras hur vi ska få med även de fattigaste kommunernas bibliotek vid denna teknikövergång? Vem tar ansvar för att Sverige är med när en internationell standard utvecklas? Vem håller koll på vad som händer utanför Sveriges gränser och vem ska kommunbiblioteken rådgöra med när de nu ska diskutera sina upphandlingsbeslut inför den nya tekniken? Leverantörerna?

I dagarna har Aktionsgruppen för barnkultur lämnat ett förslag om inrättandet av en barnkulturdelegation för helhetsansvar och samordning inom barnkulturområdet. Bra och viktigt! Men vi behöver också en **Biblioteksdelegation med företrädare för kommunerna, regionerna, Statens Kulturråd, Kungliga Biblioteket, Myndigheten för skolutveckling samt företrädare för fler departement än utbildnings- och kulturdepartementet som t ex näringsdepartementet som handlägger både IT- och infrastruktur.** Ska det samarbete och samverkan kunna utvecklas som fastslagits i bibliotekslagens § 10 måste företrädare och ansvariga för de olika politiska nivåerna inom biblioteksväsendet ha ett forum för samordning och diskussioner.

I de andra nordiska länderna finns statliga myndigheter eller ansvariga på departementsnivå för nationell biblioteksutveckling. Varför inte hos oss?

Lena Skoglund

Förvaltningschef
Regionbibliotek Västra Götaland

Foto: Maria Friberg

Framsidan

Framsidan ges ut av
Regionbibliotek Västra
Götaland och utkommer
med 3 nummer per år

Ansvarig utgivare:

Lena Skoglund

Redaktör:

Anne-Marie Evers

Redaktionsgrupp:

Lena Skoglund
Bengt Källgren
Anne-Marie Evers

Layout och bildhantering:

Pernilla Johansson

Adress:

Regionbibliotek
Västra Götaland
Regionens hus
405 44 Göteborg
Tel: 031-705 16 80

Hemsida:

www.bibl.vgregion.se

**Prenumeration och
adressändring:**

adm.regbibl@vgregion.se

Omslagsbild:

Still lives. Foto: Maria Friberg

Tryck:

Cela Grafiska

Innehåll

Ledare: Biblioteksdelegationen som inte finns	2
Storsatsning på kulturhus och bibliotek...	5
Biblioteken betydelsefulla för demokratin...	8
Opening the Book	10
Chipset som förändrar biblioteken	12
3 t = teknologi, talang och tolerans	16
Fem bibliotekschefer diskuterar	18
Fantastiska biblioteket i Seattle...	21
Originelle ideologen Koolhaas...	24
3 frågor till Gunnar Södow...	26

Storsatsning på kulturhus och bibliotek kan bli lyftet för Uddevalla

En multiarena för små och stora evenemang, mässor, idrott. Ett hotell med 150 rum. Ett nytt bibliotek. Kulturskola. Museum. Filmstad. Café och restaurang. På uppdrag av Folkets Husföreningen i Uddevalla har Sven Nilsson utrett ett nytt Kulturhus med bibliotek på Kampenhof i Uddevalla. Ett hus för upplevelser, möten och kunskap. Ett hus som ska ge Uddevalla en ny identitet och stolthet och fungera som ett varumärke för staden. Kostnaden är beräknad till ca 480 miljoner kronor.

Text och foto: Anne-Marie Evers

Kampenhof var det gamla spinneriet i Uddevalla, som lades ner och revs. Idag är Kampenhof en busstation och en stor parkering. Området gränsar till hamnen och det gamla varvsområdet.

Uddevalla har en lång tradition som industristad. Men vad är det som ska skapa framtiden i Uddevalla?

- Kombinationen kunskap och talang, säger Sven Nilsson. En ny stolthet och identitet istället för den som fick sig en allvarlig knäck när varvet lades ner.

- Man kan tycka att det byggs kulturhus på många håll. Men å andra sidan; de som inte vågar satsa vad ska de konkurrera med? frågar Sven Nilsson.

I sin utredning skriver han:

”Kommunens innovationsförmåga och dess förmåga att kunna erbjuda något unikt som gör skillnad i förhållande till dess medtävlare om tillväxt, arbetstillfällen, utvecklingsmöjligheter och uppmärksamhet kommer att vara avgörande för hur Uddevallas framtid kommer att se ut.”

Folkets Hus

Det var Folkets Husföreningen i Uddevalla som tog initiativet och engagerade biblioteks-konsulten Sven Nilsson. Nuvarande Folkets Hus behöver byggas ut för att kunna ta större arrangemang. Folkets Husföreningen är beredd att bygga och hyra ut till kommunen

och andra verksamheter. En förutsättning är att kommunen går i borgen.

Redan tidigt var Folkets Husstyrelsen inne på tanken att en ny konferensanläggning kan kombineras med ett nytt bibliotek. När de träffade kultur- och fritidschef Conny Äng, kom även idrottens lokalproblem på tal. Så rullade det hela igång. På kort tid, i januari 2006, var Sven Nilsson klar med rapporterna ”Kampenhof – en förstudie av projektet” och ”Kunskap – upplevelse – möte - lokalprogram för nytt huvudbibliotek i Uddevalla”.

Kulturhuset

Biblioteket har en nyckelroll för det nya Uddevalla, menar Sven Nilsson. Det nuvarande biblioteket flyttade in i sina ganska avsides belägna lokaler 1959. Sven Nilsson tycker att det nuvarande biblioteket signalerar ”underordnad stödfunktion” i en industristad med andra och mer betydelsefulla uppgifter. I det nya kulturhuset däremot ska biblioteket kunna uttrycka att Uddevallas framtid bygger på: *kunskaper, upplevelser och möten.*

Kulturhuset är tänkt att byggas ihop med Bohusläns museum. Huset ska också inrymma den kommunala kulturskolan. Den gemensamma entrén – ”en lounge” - är viktig och ska vara rejält tilltagen. Huset ska leva nästan hela dygnet och alla tider på året. Förutom bibliotek och kulturskola

ska möteslokaler, biograf, hotell, konferens och idrottsevenemang ge uddevallabor och tillresta, många anledningar att besöka huset. Uddevalla ska kunna dra till sig både nationella och internationella konferenser, stora idrottsevenemang inom handboll, volleyboll och basket men också mässor, artistgalor, festivaler etc med upp till 3 600 besökare.

Husets yta är beräknad till 16 000 kvm och flexibiliteten ska vara maximal. Verksamheterna ska kunna samverka i gemensamma projekt. Café och restaurang ska fungera för alla delarna i huset.

Biblioteket

Biblioteket kommer att ha två eller tre publika plan. Här är några av Sven Nilssons förslag på hur det nya biblioteket kan utformas:

- Biblioteket ska ha fyra profilavdelningar, fyra ”block”, Entré-lounge, Barn- och ungdomsbiblioteket, Upplevelsebiblioteket och Kunskapsbiblioteket.
- I entré-loungen (inspirerad av hotell och flygplatser) ska finnas tidningar och tidskrifter och många sittplatser.
- Barn och vuxna får sökhjälp i ”Informationspunkter”. De ska *inte* utformas som diskar med tydlig ut och insida utan vara gjorda för dialog personal/besökare med bildskärmen som ett gemensamt gränssnitt.

- Bibliotekets samlingar ska förtäta i kvarter med naturliga gångstråk och torgbildningar emellan. Längst gångstråken ska olika erbjudanden läggas in som lockar till utforskning av andra avdelningar.
- På torget kan man sitta i fåtöljer eller studiemiljöer med bord. Ingen avskild läsesal ska finnas, men ett par mindre grupperum. Det ska finnas datorer i närheten varhelst i biblioteket man befinner sig.
- I ”upplevelsebiblioteket” ska belysning, dekor etc förstärka kopplingen till de estetiska områdena. Här ska finnas plats för mindre utställningar, möjlighet att lyssna på musik, möjlighet att skapa en flyttbar scen, kanske en liten e-bio för 8-10 besökare.

Sven Nilsson räknar med att besöksantalet i det nya biblioteket kommer att fördubblas jämfört med det gamla.

Den 26 april beslutade kommunstyrelsen i Uddevalla enhälligt att göra en marknadsanalys, som ska ge en bild av utvecklingstendenser och marknadsförhållanden för kulturhus, konferensanläggningar och eventindustri i vid mening. Man ville inte gå så långt som att redan nu ta ett beslut om att gå vidare i kulturhusprojektet.

Kultur- och fritidschefen: - Bygg som en snäcka!

- Jag ser framför mig huset byggt som en stor snäcka.

- Vi måste satsa på varumärket Bohuslän med Uddevalla som centralort.

Kultur- och fritidschefen Conny Äng

beskriver entusiastiskt sin vision av det nya Kulturhuset Kampenhof. Samtidigt verkar han lite tveksam till om det verkligen kommer att bli av.

- Kommer man att våga? I förhållande till Uddevalla idag är det naturligtvis storslaget, säger Conny Äng.

Han framhåller också många andra investeringsbehov, särskilt inom fritidssektorn.

-Vi behöver inte ha så bråttom med kulturhuset säger Conny Äng.

Att det skulle kunna stå klart 2009 – som i Sven Nilssons förslag – betraktar han som orealistiskt.

Museichefen: - Det viktiga är helhetstänket

Chefen för Bohusläns museum, Hans Kindgren, har länge tyckt att biblioteket borde byggas ihop med museet på Kampenhof. Han ser fram emot samarbete både med biblioteket och kulturskolan.

- Det viktiga är att vi får synergieffekter. Att det blir ett helhetstänk, säger Hans Kindgren.

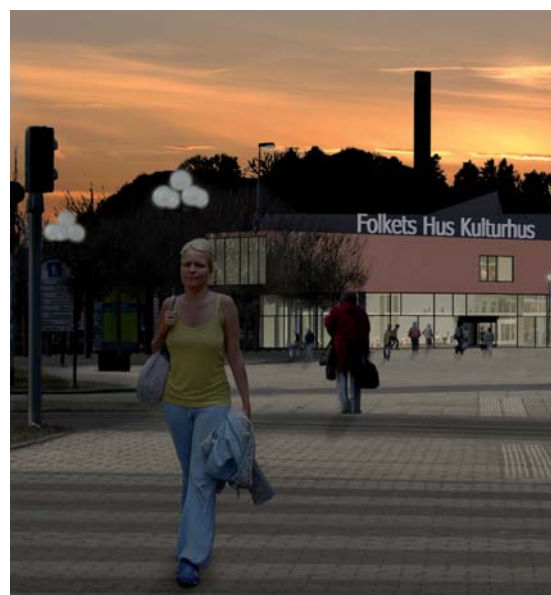
Han tilltalas av tanken på ett kulturhus där besökaren rör sig mellan olika delar ungefär som i en köp-galleria.

I samarbete med biblioteket ser han stora möjligheter att göra museets bibliotek, arkiv och föremålsamling mer kända och använda.

Med kulturskolan skulle man kunna samarbeta kring evenemang. Museet har en stor programverksamhet där många barn och ungdomar medverkar på olika sätt.

Kampenhof idag.

Ska det se ut så här?

Foto: Folket Husföreningen

Folkets Husföreningen:

- Det måste hända något nu

- Vi är nöjda med beslutet om marknadsundersökning. Vi ser det trots allt som ett halvt ja. Men det får inte dra ut på tiden. Det

måste hända något i Uddevalla nu!

Det säger Donny Borlinger, ordföranden i Folkets Husföreningen i Uddevalla. Han och tjänstemannen Lasse Kalin driver Kulturhusfrågan hårt. Och de är otåliga: För dem handlar det om att Uddevalla kommun måste våga: antingen investera och blir ägare till kulturhuset. Eller också gå i borgen för ett bygge i Folkets Hus regi. Kulturhuset på Kampenhof kommer att skapa tillväxt i Uddevalla. Det är de 110

procent säkra på. De tvekar inte när det gäller Uddevallas attraktionskraft. Med en timmes bilresa från Landvetter och allt bättre tågförbindelser med X2000. Med attraktiva utflyktsmål i närheten som Nordens Ark, Havets Hus, Snäckskalsbankarna etc.

Bibliotekschefen:

- Idén är jättebra

- Det är en jättebra idé att lägga biblioteket tillsammans med Bohusläns museum och andra verksamheter vid Kampenhof.

Det säger Karin Ivarsson, bibliotekschef i Uddevalla.

Förslaget togs fram under kort tid. Om bygget blir av, behöver hon och personalen mer tid att konkret gå igenom det och påverka bibliotekets utformning.

Å andra sidan – skulle det inte bli något bygge så finns det delar i Sven Nilssons förslag som man ändå skulle kunna förverkliga;

- Jag tänker till exempel på kvarter i biblioteket där man samlar olika ämnen i teman.

- Eller informationsdiskar där besökare och personal arbetar tillsammans vid datorn.

Nackdelarna med det nuvarande biblioteket är, enligt Karin Ivarsson, i första hand att det ligger lite avsidet och har en anonym entré. Dessutom saknas parkeringsplatser.

Politikerna:

- Politisk enighet nödvändig

- Planerna på kulturhuset är jättespännande. Det skulle verkligen vara ett lyft för Uddevalla. Det tycker kommunalråden Jan Gunnarsson (s) och Katarina Hansson (v), som också är ordförande i kultur- och fritidsnämnden. Hon fortsätter:

- Den tveksamhet jag möjligen kan känna är storleken. Man måste kunna fylla evenemangsdelen med aktiviteter. Därför måste vi veta vad som är på gång i vår omvärld och vilka intressenter som kan finnas.

Katarina Hansson är nöjd med kommunstyrelsens beslut att gå vidare med en marknadsundersökning.

- Kring ett så här stort projekt måste det finnas en politisk enighet. Idag är det för många osäkerhetsfaktorer för att vi ska kunna uppnå det.

- Ja, den politiska enigheten måste vara 100-procentig. Och jag tror att möjligheterna är goda för det, säger Jan Gunnarsson.

Uddevalla kommun har i sin övergripande vision att man ska bli ett "regionalt centrum".

- Sedan gammalt är vi lite av centralort i Bohuslän, säger Jan Gunnarsson.

Eller kanske så här?

Fotokollage: Pernilla Johansson

Sören Holmberg:

Biblioteken betydelsefulla för demokratin - personalen viktigare än "finansvalparna"

- Jag är oerhört imponerad av biblioteken. De är viktiga demokratiska institutioner och kommer att vara minst lika viktiga i framtiden.

- Det är inte klokt att bibliotekspersonalen, som arbetar med att förvalta vårt samlade vetande, ska vara så underbetald. Samtidigt som finansvalparna - som sitter och växlar pengar - tjänar miljoner.

Det säger professorn i statsvetenskap vid Göteborgs Universitet Sören Holmberg. Och tillägger; - Citera mig gärna!

Text: Anne-Marie Evers
Foto: Göran Olofsson

Två kända göteborgsprofiler; professor Sören Holmberg och Skansen Kronan.

Sören Holmberg sitter i sitt tjänsterum på universitetet. Solen lyser in på alla pappershögar och larmet från Sprängkullsgatan når in genom det öppna fönstret. Sören Holmberg är en upptagen man. Valet närmar sig och han är Sveriges valanalytiker nummer ett. Han är också ansvarig för SOM-institutet vid universitetet och i dagarna kommer institutets nästa rapport, "Du stora nya värld", som bland annat handlar om biblioteken och läsandet.

- Biblioteken får alltid oerhört höga betyg när vi ber människor bedöma vilken service de får av olika institutioner i samhället.

- Jag tycker att biblioteken också i fortsättningen måste vara en öppen samlingsplats med låg ribba där det är enkelt att bara gå in och ta del av materialet. Läs tidningen, lyssna på en skiva, slå upp något på Internet.

- Jag tror att utlåningen kommer bli mindre viktig, böcker blir ju allt billigare att köpa. Men biblioteken är desto viktigare som forum, ett torg där man kan mötas, där samtal kan föras och man kan få kvalificerad handledning och hjälp.

Viktigast för barn och ungdomar

Sören Holmberg fortsätter:

- Biblioteken är viktigast för människor under 20 år. Särskilt nu när läskunnigheten sjunker, i synnerhet bland pojkar.

- Många är intresserade av datorer, dataspel och annat, men det finns ju också på biblioteken nuförtiden. Och så finns det personal som kan säga "hej, det finns en bok eller en tidning också".

Sören Holmberg betonar särskilt bibliotekens betydelse för de barn och ungdomar, som kommer från hem där det inte finns så mycket böcker, ingen bredbandsuppkoppling eller vana vid att ta till sig information.

Själv kommer han från ett medelklasshem i Skövde. En privilegierad miljö. Men på biblioteket fick tonåringen Sören någonting som ingen annan kunde ge.

- Jag var där nästan varje dag och jag har många varma minnen därifrån. Jag läste både

Mykles "Sången om den röda rubinen" och stora folianter om krigshistoria som fick beställas från Stockholm. Det var särskilt en kvinnlig bibliotekarie som betydde mycket för mig. Jag togs på allvar. Ingen nonchalerades på biblioteket. Det är sånt som gör att man växer.

Marknadskrafterna stärks - politikens inflytande minskar

Hur mår demokratin i Sverige idag? Finns det några påtagliga hot?

- Jag vill kanske inte kalla det hot. Men vi ser tydligt att andra system för beslutsfattande flyttar fram sina positioner, säger Sören Holmberg. Framför allt marknadskrafterna.

- Sfären för politiska beslut minskar, säger han.

Allt fler beslut fattas av individen som konsument på marknaden. Även sådant som tidigare styrdes av politiker som till exempel elpriser, pensioner, radio- och TV-kanaler, styrs idag av marknadskrafter.

- Vi kan handla och agera som konsumenter genom att göra medvetna val. Var och en måste ta ställning. Man kan till exempel köpa etiska aktier, eller Kravmärkt eller Svanenmärkt, säger Sören Holmberg.

Men möjligheterna är förstås små för en enskild individ att påverka marknaden. För att få verklig tyngd krävs det att man går samman och organiserar sig. Än så länge finns det bara små embryon till sådana organisationer.

På marknaden är varje krona en röst. Till skillnad från politisk demokrati där varje persons röst är lika mycket värd. Sören Holmberg:

- När varje krona är en röst får den som har mycket pengar mer att säga till om. Det

blir en graderad rösträtt. Som den vi hade i Sverige fram till 1918.

Civila samhället

Även det "civila samhället" konkurrerar idag med politiken om beslutsfattandet. Det civila samhället är framförallt föreningsliv men också olika stiftelser etc. Inte heller där är beslutsformerna demokratiska på samma sätt som inom politiken.

- Man kan kalla det deltagardemokrati. Den som är aktiv i olika sammanhang har ett stort inflytande jämfört med den som är passiv.

Att utrymmet för demokratin minskar och politiken marginaliseras är en av förklaringarna till att valdeltagandet sjunker i Sverige och hela västvärlden, menar Sören Holmberg. Högst var valdeltagandet 1976 (91 procent). Sedan dess har det sjunkit med tolv procent.

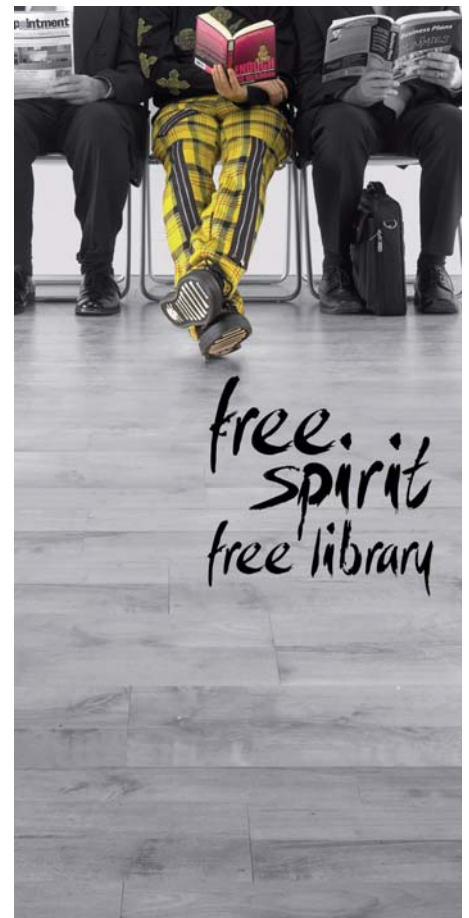
- Men just i år förväntar vi oss ett högre valdeltagande eftersom ställningen mellan blocken är så jämn och utgången så oviss.

Opening the Book

"The reader-centred approach". Det skulle kunna översättas med "läsarfokus".
Synsättet innebär att man flyttar fokus från boken till själva läsupplevelsen.

The reader-centred approach är utgångspunkten för Rachel van Riel som nått stor framgång i England med sitt företag Opening the Book. På olika sätt arbetar hon med bibliotek och bokhandlare för att locka människor till nya läsupplevelser.
Nyligen besökte hon Göteborg.

Text: Anne-Marie Evers
Foto: Opening the Book

Hur passar läsningen in i människors liv?

- Utgå från läsaren och inte från författaren, titel eller litterär genre.

- Var, när och hur människor läser kan vara viktigare frågor än vad de brukar läsa, säger Rachel van Riel.

Brukar man läsa på tåget? I sängen? I väntrummet på cancerkliniken? Brukar man sträckläsa eller hoppa i texten?

- Man kan ha en betydelsefull läsoplevelse med en "dålig" bok, bara för att den passar i det skede av livet man befinner sig i.

- Det är läsoplevelsen som är det viktiga. Det är den som räknas, säger Rachel.

Boktips med läsarfokus

En annorlunda boktips-databas på nätet illustrerar vad "the reader-centred approach" kan betyda i praktiken. På "whichbook.net" ställer användaren in olika markörer. Vill man ha ett lyckligt slut eller ett olyckligt? Mycket sex, inget sex eller kanske lite lagom? Lång eller kort historia? Och så vidare. När man placerat markörerna (max fyra samtidigt) skickar man iväg sin sökning och får ett antal boktips med korta presentationer. Från "whichbook.net" kan man gå vidare till sitt eget biblioteks katalog. Bokpresentationerna är skrivna av bibliotekarier vid olika bibliotek. Rachel berättar att konceptet sålts till Norge och att en norsk version ska lanseras under 2007.

Lockande skylthyllor

75 procent av dem som besöker biblioteken vet inte exakt vad de vill ha. Det stämmer med undersökningar från detaljhandeln; 72 procent av alla inköpsbeslut fattas när kunden väl kommit in i affären. Så är det i England och varför skulle det vara annorlunda i Sverige? Rachel van Riel säger;

- Biblioteken är organiserade för de 25 procent som vet vad de vill ha. Det är oftast de som kontaktar personalen och ber om hjälp. De övriga 75 procenten ställer oftast inte frågor, utan försöker klara sig på egen hand.

Rachel och hennes medarbetare observerade

under tre timmar hur människor rörde sig längst skönlitteratur-hyllan i ett bibliotek, efter att ha börjat vid bokstaven A.

- Ingen kom längre än till författare på J. Det tar för lång tid. Hade vi vänt på alfabetet hade ingen kommit längre än S till Z!

Rachel van Riel och hennes företag Opening the book arbetar således mycket med att utforma lockande skylthyllor för bokhandel och bibliotek. Det gäller att göra valen enkla i en situation där människor är redo att välja.

Personalens arbetssätt

- Personalen i biblioteket har ofta uppfattningen att man bör vara distanserad och cool och ingen "sales-man", säger Rachel.

Ser man att låntagaren bär på en hög böcker i en viss genre rekommenderar man gärna en likadan bok. Eller ett riktigt säkert kort – en bestseller.

- Men bestsellerböckerna marknadsförs ändå – de behöver ingen särskild hjälp, menar Rachel.

Personalen kan vara ängslig över att rekommendera något som läsaren kanske inte tycker om. Men Rachel vill avdramatisera detta och jämför med att äta.

- Fundera över alla måltider du ätit på restaurang. Hur många var helt perfekta?

I ett särskilt projekt med boken-kommer-låntagare prövade man att i varje sändning lägga med en "övertäckningsbok" – något som låntagaren aldrig brukar fråga efter;

- De flesta tyckte inte om boken, men alla ville ändå ha en övertäckningsbok i fortsättningen också.

Läsecirklar

Läsecirklar är en betydelsefull del av "the reader-centred approach".

- Cirklarna ger människor en chans att tala om stora ting i livet utan att behöva skvallra om andra människor eller bli alltför självutlämnande, säger Rachel van Riel.

Hon tycker att det är bäst om cirklarna förläggs till biblioteket, som är en neutral plats. I början kan bibliotekspersonalen behöva stötta mycket - men efterhand ska

cirklarna vara självgående.

Rachel van Riel och hennes företag utbildar bibliotekspersonal både lokalt, regionalt och nationellt i England.

Föreläsningen i Göteborg den 24 mars arrangerades av Regionbibliotek Västra Götaland, Regionbibliotek Stockholm, Länsbibliotek Skåne, Göteborgs Stadsbibliotek och MUSA. Samtalsledare och moderator var Immi Lundin.

Läs mer på:

www.openingthebook.com
www.whichbook.net

Rachels tips för ett framgångsrikt förändringsarbete:

1. Det är bättre att göra något litet än att drömma något stort. Det är inte kvantitet utan kvalitet som räknas. Sprid erfarenheter av det som fungerar bra. Gör idén användbar för andra.

2. Ta initiativet. Världen förändrades inte av människor som väntade.

3. Förstå vad som motiverar människor. "What's in it for me?" Motivation handlar om attityder (jag förstår varför...), om praktik (jag vet vad jag gör...) och om känslor (jag vill göra det...)

4. Använd den energi som finns i en grupp. Samarbeta med dem som vill vara med – även om det bara skulle vara en person i en grupp på tio.

5. Var strategisk och arbeta på olika nivåer; lokalt, regionalt och nationellt.

6. Föregå med gott exempel. Var mänsklig och be aldrig andra anta utmaningar som du själv inte skulle anta.

Chipset som förändrar biblioteken

Är det ett pyttelitet datachips som ska förändra biblioteken?
Som ska göra besökarna mer självgående och rationalisera personalens arbete?
På de bibliotek i Stockholmsområdet som installerat tekniken har det framför allt handlat om
bättre självbetjäningssystem. Men det finns också en lång rad andra möjligheter;
effektivare hyllstädning, lättare att hitta böcker, intelligenta hyllor som talar om ifall boken sätts fel...

RFID-tekniken är än så länge bara i sin början, men intresset bland biblioteken är stort.

Text: Anne-Marie Evers

Tänk dig att man går in i ett bibliotek, plockar ihop de böcker man vill låna och går rätt ut genom bågarna samtidigt som alla lånen registreras och avlarmas. Det är ingen science fiction. De skulle i princip vara möjligt redan idag.

Redan idag är det också möjligt att i en handdator lägga in uppgifter om en viss bok, gå längst hyllan med ett handhållet pekdon och få en signal när man hittat boken – som kanske stod fel. I Danmark finns tekniken i bruk.

Man kan också med hjälp av pekdonet och handdatorn inventera vilka böcker som står på en viss hylla. Uppgifterna förs över till en databas som kan samköras med bibliotekets datasystem. Ut kan man få uppgifter om vilka böcker som borde ha funnits på hyllan men saknas.

- Det som kommer att hända är att RFID-tekniken integreras mer och mer med bibliotekets eget datasystem, säger Ola Sjödin på företaget Axiell bibliotek.

RFID betyder Radio Frequency Identification. **Tekniken har använts länge inom industrin.** Chipset kombineras med en liten radiosändare och kallas då *Tagg*.

När den aktiveras sänder den sin information till en dator. Som i sin tur kan kommunicera

med bibliotekskatalogen eller annan databas. För att biblioteken ska kunna låna ut och in varandras böcker krävs en gemensam standard. I brist på en fastställd internationell standard, är det många som förespråkar den skanska standarden.

Läs mer i faktarutan på sidan 15!

På Regionbibliotek Västra Götaland är det Elisabeth Erikson som är ansvarig konsulent för RFID-frågor.

Böcker kan tala med RFID-teknik

I Umeå har man utvecklat Audio-Index – det talande biblioteket för synskadade. Besökaren pekar på en talbok och lyssnar på en innehållsbeskrivning i hörlurar.

I Danmark har man experimenterat med en "Bibfon". Barn talar in i boken vad de tycker om den, så att andra kan lyssna och kommentera. Allt detta är möjligt med RFID-tekniken.

Den som ska låna talböcker i Umeå kan hämta utrustning i disken – hörlurar, en liten bärbar handdator och ett pekdon att fästa på fingret. När man för pekdonet längst hyllan aktiveras det lilla datachipset på talboken. Chipset sänder en signal till handdatorn som i sin tur kommunicerar med en databas där information om författare, titel och innehåll finns lagrad och läses upp.

Tekniken är utvecklad tillsammans med Designhögskolan inom projektet Bibliotek

Har du hört här? Killarna på Silkeborgs bibliotek lyssnar på kompisarna. RFID-chipset är fäst på baksidan av korten som barnen själva designat. Foto: Silkeborgs bibliotek

2007. Syftet är att funktionshindrade ska kunna känna sig mer oberoende och kunna välja talböcker på egen hand.

På biblioteket i Silkeborg i Danmark har man prövat "Bibfonen", som består av två trattar. När böckerna försetts med RFID-chips kunde barnen prata in i tratten vad de tyckte om boken – så att nästa kunde lyssna i tratten och kommentera. Barnen tillverkade också egna kort med ett chip på baksidan där de pratade in vilka böcker de har läst eller något annat om sig själva. Kortet sattes upp på en anslagstavla – där andra kunde lyssna och kommentera.

Testperioden varade bara under en kort period våren 2006.

- Men jag skulle önska att vi kunde fortsätta på något sätt, för det blev en väldigt respons bland barnen, berättar Jörgen Bech Pedersen vid Silkeborgs bibliotek.

Bibfonen ingick som en del i projektet Det interaktiva barnbiblioteket, som nyligen avslutades.

Med Bibfonen kan man både prata in och lyssna till meddelanden från boken. Bibfonen är tillverkad av trattar som är av samma slag som kyrkogårdsvaser. Foto: Det interaktiva barnbiblioteket.

RFID-tekniken gör det möjligt att utveckla och öppna mer

Vi tar besökarna till hjälp.

- Det gör vi för att få tid att utveckla verksamheten, öka öppettiderna och satsa på vårt läsfrämjande arbete bland barn och vuxna.

- Det finns inget värde i att göra ett arbete som våra besökare kan göra själva.

Det säger Margareta Swanelid på Dieselverkstadens bibliotek i Nacka kommun.

Nyligen kunde Dieselverkstaden öppna även på måndagarna, då det tidigare varit stängt.

- Vi kunde öppna mer utan några extra resurser, säger Margareta.

- Eller rättare sagt – resurserna står där. Säger hon och pekar på de två självbetjäningstationerna vid entrén.

Tack vare tekniken med små RFID-chips har man fått ett effektivt självbetjäningssystem för utlån och återlämning. Besökarna hanterar 87 procent av utlånen utan personalens hjälp.

Dieselverkstaden är en före detta fabrikslokal i Sickla i Nacka kommun. Huset inrymmer bland annat konsthall, verkstäder för skapande verksamhet, bio, teater och bibliotek.

Biblioteket har tydlig profil;

- Målgruppen är unga i alla åldrar, säger Margareta Swanelid.

Biblioteket satsar särskilt på musik, film, fantasy, serier, science fiction och TV- och datorspel. Förra året ökade utlånen med 31

procent. Man har mellan 18 000 och 20 000 besökare per månad. Besöksantalet ökar hela tiden. Bibliotekets unga och tuffa profil märks i biblioteket; Betong, stål, plast och fräcka färger. Trådlöst Internet. Det moderna själv-betjäningssystemet har också blivit en del av bibliotekets koncept – att vara i framkant när det gäller teknik, mediebestånd och tillgänglighet.

Oktober 2005

I oktober 2005 var systemet färdigt att köras igång på Dieselverkstaden.

- Vi satsar offensivt på låntagarutbildning, säger Margareta.

- Vi visar alla låntagare hur man gör.

RFID-chipsen finns både på lånekort och i böckerna. Utlåningen och återlämningen är enkel. När man lånar så lägger man sitt lånekort på självbetjäningstationens bordsskiva och knappar in sin PIN-kod. Sedan kan man lägga dit en hel hög med böcker, CD-skivor eller videofilmer – alla typer av media – och tack vare radiovågorna som det lilla chipset sänder till antennen under bordet – registreras samtliga titlar på ett ögonblick. Titlarna visas på skärmen och skrivs ut på kvittot. Man kan glömma alla problem med tidigare självbetjäningssystem; typ streckkoder som sitter fel eller media som inte kan registreras. Om skivan inte ligger i DVD-boxen eller det fattas en CD-skiva i ljudboken, visas en varningstext. Då går det inte att låna eller lämna tillbaka boxen.

Kostnader

Vad har systemet kostat?

Margareta Swanelid berättar att de två stationerna för ut- och inlån kostat cirka 100 000 kronor vardera. Chipsen har kostat 4:50 kr per styck. Etikettringen av bibliotekets 16 000 media gjordes i somras. Etikettringen är enkel. Man klistrar in en etikett som innehåller chipset och en liten krets för radiovågorna. Med en handskanner och en läsare under bordet knyter man ihop

streckkodens information med chipset.

Biblioteket väntar nu på en handburen dator där man kan söka böckerna direkt på hyllorna i biblioteket.

- Det är särskilt bra med tanke på att våra medier inte står uppställda på det traditionella sättet.

I framtiden skulle Margareta gärna se att systemet kunde hantera pengar. Eventuella skulder finns redan på låntagarens konto. Lånekortet skulle kunna fungera som en typ av betalkort som låntagaren kan ladda upp med pengar.

- Då skulle man komma ifrån den enorma hanteringen av pengar som sker på biblioteken, säger Margareta.

Dieselverkstadens bibliotek har varit projektbibliotek för utveckling av RFID-tekniken. Fler bibliotek i Nacka har redan gått över, eller är på väg att gå över till RFID-systemet. Det är viktigt att man följer samma standard. Man har valt den ”danska standarden”. Dieselverkstaden behöver konvertera sitt system till den danska standarden och det sker i samband med att man byter ut självbetjäningstationernas läsare. Själva chipsen behöver inte bytas.

Bibliotek i egen regi

Från 1 april 2006 drivs Dieselverkstadens bibliotek som ett personalkooperativ. Efter intensiv politisk debatt i Nacka kommun fattades beslutet att under ett år, på försök, låta personalen driva biblioteket som ett personalkooperativ. Personalen bestående av sex personer, satsar 1000 kronor var i kooperativet. De blir anställda av sitt eget bolag och bildar själva sin egen styrelse. Kooperativet har skrivit avtal med Kulturnämnden som betalar motsvarande den tidigare budgeten för verksamheten

Vi tar våra besökare till hjälp säger Margareta Swanelid Foto: Anne-Marie Evers

Upp till sex böcker kan lånas samtidigt Foto: Anne-Marie Evers

Baksidan av ett lånekort från Dieselverkstaden. Man ser det lilla chipset och den röda kretsen som är antennen. Foto: Anne-Marie Evers

Fakta RFID:

Förkortning för: Radio Frequency Identification

RFID-teknik är en teknik för att läsa och lagra information på avstånd från små kombinerade radiosändare/-mottagare och minnen som kallas taggar.

Taggen består av ett datachip och en antenn, placerad på en etikett, som i sin tur kan placeras på/i ett föremål, som t ex böcker, ID-kort, nyckelbrickor m m. Taggarnas chip kan variera i storlek från små passiva taggar som endast innehåller ett unikt nummer till aktiva taggar med små processorer som kan utföra beräkningar och lagra information.

Chips (Enl. Svenska Datatermgruppen) Ordet *chips* (av eng. *chip*) böjs: *ett chips, chipset, flera chips, de där chipsen*. Bland tekniker förekommer ofta *chip(p)* som grundform. Det böjs *chippet, flera chip(p), de där chippen*.

Läsning och lagring av information på ett RFID: sker när det aktiveras via en antenn. Antennens styrka avgör på hur långt avstånd taggen skall kunna avläsas. Utanför antennens radie sker ingen aktivitet i chipet.

Gemensam standard för chips: Chips finns i många olika utföranden. De chips som rekommenderas till svenska biblioteksmedia baserar sig på den danska RFID-standarden för biblioteksmedia, och som på sikt kommer att bli en internationell standard.

En gemensam standard på RFID skulle:

- Förenkla samarbetet mellan biblioteken
- Skapa leverantörsoberoende RFID-lösningar
- Ge billigare chip genom stora produktionsserier

RFID på bibliotek: Finns främst på några bibliotek i Stockholmsområdet: Nacka (Dieselverkstaden) och Upplands Väsby, men även i Umeå stadsbibliotek. Stockholmsfilialerna Luma och Medborgarplatsen skall också introducera RFID i sina medier. Men fler bibliotek över hela landet planerar övergång till RFID-teknik.

Kostnad: ca 5 kr/tag för märkning av biblioteksmedia men kostnaden beror på vad man vill att taggen skall kunna göra.

RFID-baserade stöldskydd, finns att tillgå, men ingen gemensam standard finns.

RFID-baserade lånekort, finns i Sverige ännu bara på Dieselverkstaden i Nacka. Ännu finns ingen officiell standard för RFID-baserade lånekort.

Smarta kort är RFID-baserade multifunktionskort som kan utföra flera olika processer – sådana finns numera i Västtrafiks nya resekort, men skulle också kunna fungera som behörighets-, betal- och lånekort inom en kommun eller ett campusområde.

NABIS RFID-grupp består av Karin Carlsson George, BIBSAM, Cristina Csanady, Stockholms stadsbibliotek, Elisabeth Erikson, Regionbibliotek Västra Götaland/Länsbibliotekens smartcardgrupp, Kia Gumbel, Regionbibliotek Stockholm, Ulf Hölke, Länsbibliotek Västmanland/Länsbibliotekens smartcardgrupp, Christina Jönsson Adrial, BIBSAM, Mats G Lindquist, BIBSAM.

Gruppens uppdrag är att:

- Följa samordningen och föreslå specifika samordningsområden
- Fungera som informationslänk från/till den internationella standardiseringsgruppen ISO TC46/SC 4 och landets bibliotek (Gruppen önskar även vara brygga mellan leverantörer och landets bibliotek)

Referenser:

Läs mer på Wikipedia: <http://sv.wikipedia.org/wiki/RFID>
Standard för RFID på bibliotek: <http://www.bs.dk/standards/RFID/index.htm>
Webb-IT: <http://www.ib.stockholm.se/webbit/it/chips.htm>
Dokumentation från RFID-seminariet 19 april i Stockholm:
<http://www.kb.se/bibsam/kursokonf/arkiv/2006.htm>

Elisabeth Erikson

Foto: Maria Friberg

3 t = teknologi, talang och tolerans

Den 8 mars var den uppmärksammade ekonomen Richard Florida på besök i Göteborg och Västra Götaland. Han talade bland annat om Västra Götalands möjlighet att bli en regional föregångare i den så kallade nya "kreativa ekonomin".

Text: Pernilla Johansson

Richard Florida menar att den avgörande faktorn i den globala ekonomin inte längre handlar om varor och tjänster utan om konkurrensen om människor. Det är de innovativa människorna man konkurrerar om från världens alla hörn. Det viktigaste för ett land eller region är att behålla den kreativa klassen. Detta kan vara svårare än man tror. Idag ställer människor större krav på platsen där de bor, stället de arbetar på samt hur tolerant samhället är. Man vill ha ett utvecklande jobb med goda förutsättningar. Man vill bo på ett ställe där man har möjlighet till en rik fritid och där man tillåts vara sig själv. Den kreativa klassen är beredd att flytta dit där förutsättningarna för dem är bäst.

Richard Florida har skapat ett mätindex som mäter länders kreativa konkurrenskraft. Det är framförallt tre faktorer som avgör om ett land eller region lyckas skapa en kreativ ekonomi: **teknologi, talang och tolerans**. Det land eller den region som har teknologi och innovationskraft, som har en hög andel kreativa talanger och är ett tolerant samhälle, öppet mot invandrare, homosexuella och minoriteter kommer att ha stor framgång. Sverige hamnar på topp i alla tre mätkategorierna.

Florida betonar just toleransen som en avgörande del för Sveriges framgång, dvs mjuka värden såsom tolerans, öppenhet, jämställdhet och social omsorg som vi har kommit långt med i Sverige.

Foto: Bror Augustsson

Till den kreativa klassen räknar Florida exempelvis forskare, konstnärer, matematiker, bibliotekarier, lärare, artister, formgivare, kulturarbetare med flera. Sverige hamnar i topp med 35 procent av den yrkesverksamma befolkningen inom den kreativa klassen. I Västra Götaland tillhör 34,5 procent den kreativa klassen.

Kreativitet är dock inte förunnat endast några få av befolkningen. Florida menar att alla individer är kreativa och det land som lyckas hitta ett sätt att få så många som möjligt att arbeta inom den kreativa sektorn kommer att kunna skapa en god ekonomi och tillväxt. Stora städer har visat sig framgångsrika när det gäller att locka till sig den kreativa klassen.

Detta är inget nytt fenomen. Människor har i alla tider sökt sig till städer för utbyte av varor och tjänster. Idag söker sig människor till större städer för utbyte av kunskap.

Men hur ska man då locka den kreativa klassen på en liten ort? Det är helt klart svårare, men Florida menar att man inte ska ge upp. Men man måste arbeta hårdare än de stora städerna. Han menar att man måste visa upp sin orts själ. Stora städer har många fördelar men också många nackdelar med trafikstockningar, höga hyror, bostadsbrist etc. Det kan bli den lilla ortens fördelar. Det gäller att lyfta fram småstadens många fördelar och konkurrera med de större när det gäller tolerans och en attraktiv miljö.

Den som lyckas skapa ett klimat där alla människors kreativitet tas till vara är framtidens vinnare. Richard Florida talar om Toyota som ett exempel på det idag. Toyota är ett av världens mest framgångsrika företag och det beror enligt Florida på att de i sin bransch är de mest innovativa, men de har också lyckats få alla sina anställda på fabriken att bidra till den kollektiva talangen och kreativiteten.

Trots att Sverige ligger i framkant när det handlar om den kreativa ekonomin, varnar Florida Sverige för att luta sig tillbaka och vara nöjd som det är. Mycket arbete återstår om man ska lyckas skapa en kreativ ekonomi, men Florida menar att Sverige är på rätt väg och har goda förutsättningar. Bättre förutsättningar än något av de 45 länder som Florida studerat.

Fem bibliotekschefer diskuterar biblioteken och den kreativa klassen

Richard Floridas föredrag i Göteborg och Stockholm lockar tusentals personer. Ungefär samtidigt kommer hans bok "Den kreativa klassens framväxt" ut på svenska.

Richard Florida är minst sagt inne. Vilken relevans har hans teorier för biblioteken? Kan biblioteken vara de öppna och komplexa mötesplatserna – liknade stadens gatuliv – som lockar den kreativa klassen? Eller är motkrafter i form av gammaldags politiker och konservativ personal för stora?

Om detta bland annat, handlar ett samtal mellan fem bibliotekschefer i Västra Götaland.

Text: Anne-Marie Evers
Foto: Pernilla Johansson

Medverkande i samtalet:

Lars Jacobsson

– bibliotekschef i Orust kommun

Karin Ivarsson

– bibliotekschef i Uddevalla kommun

Eva-Lotta Stenbäck-Hammarström

– chef för Balltorps filial i Mölndals kommun

Christina Persson

– chef för Stadsbiblioteket i Göteborg

Lena Skoglund

– chef för Regionbibliotek Västra Götaland

Finns det något i Floridas bok och i hans teorier som har relevans för biblioteken?

Lars: - Ja, visst. Vi måste vara öppna för det som händer runtomkring oss. Istället för de stora industrierna ser vi hur det växer fram mindre företag med hög kreativitet och kompetens. Man kan titta på textilindustrin i Borås. Även om man flyttat produktionen utomlands så finns det kvar små nischade företag med kvalificerad produktion. Trollhättan med Film i Väst är ett annat bra exempel. Den här utvecklingen innebär att det också ställs andra krav på biblioteken.

Christina: - Jag tycker samspelet mellan biblioteket och omvärlden är så viktigt. Inte

bara det Florida skriver om, utan också andra tendenser. Vi behöver bli bättre på att notera hur människor förhåller sig, attityder, vanor.

Lena: - Vad jag tycker är mest spännande är att Florida fått ett sådant genomslag. För han återupprättar någon sorts humanism. Han utgår från den klassiska ekonomin men visar att det inte bara är driften att öka sitt kapital som driver människor utan helt andra värden.

- Florida betonar också hela tiden hur viktigt det är med kunskap och kompetens för den kreativa klassen. Här runtomkring oss ser vi hur det byggs nya stora kulturhus, nu senast det nya biblioteket i Halmstad. I Göteborg har UB byggts om, det byggs nytt på Pedagoggen, Stadsbiblioteket ska byggas ut. Vi kan tänka på biblioteket i Malmö och på Stockholms Stadsbibliotek, som också ska byggas ut.

-Vi sitter ofta på biblioteken och tycker att vi backar och att det är synd om oss. Men på ställen där man bäddar för den kreativa klassen så byggs alla de här husen. Bibliotek är ju en framtidsbransch.

Eva-Lotta: - Jag fastnade mycket för det som Florida ser som förutsättningar för den kreativa klassen; demokrati och delaktighet. Det är ju de pelarna biblioteken vilar på, både i små och stora städer.

- Men fortfarande känner jag att, trots alla de här nya husen som byggs, så är den stora utmaningen att få våra beslutsfattare att förstå att biblioteken är något mer än ett ställe att låna böcker på.

Lena: - Ja, makten ligger ofta hos män i sextioårsåldern som tittar bakåt. När vi är ute i kommunerna möter vi ofta politiker som tycker att biblioteken ska vara rum för böcker, istället för att se dem som rum för människor.

- Makten ligger ofta hos män i sextioårsåldern, säger Lena Skoglund.

Florida tecknar bilden av en miljö där den kreativa klassen trivs; med caféer och gatuliv där det uppstår tillfälliga och kravlösa möten. På många sätt en urban miljö. Hur ska vi kunna skapa en sådan miljö i små kommuner?

Lena: - Biblioteket skulle kunna ta den rollen. Att *inom sig* skapa den kreativa mötesplatsen på en liten ort där det inte finns en massa gallerier och fikaställen. Men då måste biblioteken bli något annat än idag. Spela med många fler instrument.

Karin: - I Uddevalla diskuterar vi mycket var ett nytt kulturhus skulle kunna ligga. Läget är väldigt viktigt. Det måste vara där det finns folk och något slags puls. Miljön i biblioteket måste vara attraktiv. Det måste finnas ett café. Och så måste det vara tillgängligt – öppet. Vi måste ge förutsättningar för mötesplatsen.

-Jag tyckte det var så intressant med Bibliotek 10 i Helsingfors där man kan komma in med sin laptop och koppla upp sig på det trådlösa nätverket eller låna hörlurar och slå sig ner vid ett bord och lyssna på musik.

Lars: - I vårt utbyggda bibliotek har vi samlat flera verksamheter; lärcentrum, turistbyrå och konsthall. Kommunfullmäktige sammanträder hos oss. Allt det där berikar och skapar förutsättningar för kreativa möten.

Christina: - Jag tror det är viktigt att biblioteket är både kravlöst och komplext. Det vanligaste sättet att röra sig i ett bibliotek är att gå runt och leta på egen hand. Då ska man kunna stöta på en oväntad och attraktiv exponering. Eller kanske en aktivitet som pågår. Ena gången en poesiuppläsning, en annan gång ett föredrag som man kan välja att lyssna på eller inte.

- Härordagen blev jag uppringd av en man som ville arrangera samtal i vårt café, liknande de samtal som kan uppstå på tåg.

Florida-diskussionen stimulerade chefsgruppens kreativitet.

Enligt Florida vill den kreativa klassen inte ha stora "färdiga" arenor och arrangemang utan vill vara delaktiga och medskapande. Hur kan vi hantera det på biblioteken?

Eva-Lotta: - Vi måste bjuda in mycket mer till delaktighet. När man pratar med ungdomar då vill de ha ett ställe att hänga på. Då kan man inte bygga ett färdigt hus och sen bjuda in ungdomarna "kom och häng". De måste få vara med och påverka från början.

- I projektet Mars Express har vi frågat barn och ungdomar och det är slående hur generösa de är med att dela med sig av sina tankar och idéer.

Christina: - När vi bygger biblioteken gör vi det väldigt professionellt. Vi står här på ena sidan disken och du får stå på den andra. När den kreativa människan kommer in kanske den inte vill vänta vid en disk på ett få hjälp. Snarare är så, att om det står det en sökstation ledig så går man dit. Behöver man hjälp så vill man söka tillsammans med personalen.

Eva-Lotta: - Så vill man ju gärna jobba med barn. De frågar inte i disken utan de är ute bland hyllorna och de vill delta i sökprocessen.

Christina: - Barn tillhör den kreativa klassen även om de inte definieras så av Florida, som utgår från en ekonomisk definition som bygger på vad människor sysslar med.

Karin: - Vi kanske måste ha det som utgångspunkt att alla människor är kreativa och det gäller för biblioteken att locka fram den kreativiteten.

Lars: - Jag tycker det är lättare att göra människor delaktiga när vi ordnar programverksamhet i biblioteket. Jag tänker till exempel på Orust teaterförening och andra som ofta är med och jobbar med arrangemang hos oss.

- Det är mycket svårare att bjuda in till delaktighet i själva biblioteksverksamheten.

Lena: - När jag jobbade i Örebro la vi ut inköpen av den religiösa litteraturen till kyrkorna, till en ekumenisk nämnd som fanns. De var inte nöjda med hur vi köpt tidigare. De tyckte att vi hade köpt böcker för teologistuderande. Själva köpte de på ett helt annat sätt. Samtidigt blev de väldigt bra ambassadörer för biblioteket.

Vi måste våga bjuda in biblioteksbesökaren på ett nytt sätt. Göra de mer delaktiga.

Florida menar att arbetsplatserna ofta är alldeles för dåliga på att ta till vara kreativitet. Kan biblioteken bli mer kreativa arbetsplatser?

Lars: - Vi behöver få in andra yrkesgrupper. Som de nu är så tittar vi alla åt samma håll när vi försöker få en bild av hur biblioteken ska se ut om 25 år. Vi behöver få in folk som ser på andra sätt.

Christina: - Det finns en stark normativitet inom bibliotekarietären, precis som i många andra yrkesgrupper. En utbildning präglar människor väldigt mycket. Och särskilt när Bibliotekshögskolan i Borås var en monopolutbildning som bara fanns på ett ställe. Under två år tillägnar man sig samma värderingar och synsätt. Utbildningarna har en väldig makt.

Vi måste utgå från att alla människor är kreativa tycker Karin Ivarsson. I bakgrunden Lars Jacobsson.

- Det är viktigt att biblioteket är både kravlöst och komplext, säger Christina Persson t h om Eva-Lotta Stenbäck - Hammarström.

Eva-Lotta: - Ja, jag tror att det är jätteviktigt att vi släpper in andra yrkesgrupper i biblioteksmiljön. När man jobbar med barn ligger det väldigt nära till hands att man jobbar med förskollärare och dramapedagoger, men man skulle kunna släppa in andra yrkesgrupper på fler områden.

Karin: - Man kan fundera över hur vi ska rekrytera framöver. Vi kanske ska ha en liten stab av fast anställda och så projektanställa för olika arrangemang?

Lena: - Ofta är det facket som sätter sig emot och försöker stoppa rekrytering av annan personal.

Eva-Lotta: - Jag tror det handlar mycket om rädsla hos kollegor. Det finns ju de som försöker rekrytera annorlunda. Jag tänker till exempel på Dieselverkstan eller Rum för barn i Kulturhuset. En del tycker att det låter jättespännande, andra blir förfärade.

Christina: - Florida skriver mycket om konstnärer och mediemänniskor. Bibliotek och medievärlden ligger ganska nära varandra. Jag funderar på om man skulle kunna skapa arbetsplatser i biblioteket som liknar en tidningsredaktion där man inte sitter ensam utan har närheten till kollegor. Jag tror det skulle gynna kreativiteten.

Eva-Lotta: - Man måste prioritera kreativitet och skapa utrymme för det kreativa. Då kanske man ska ägna mindre tid åt att sitta i mediamöten och det får vara lite rörigt på hyllorna.

Richard Florida

Ekonomisk geograf och professor i Public Policy vid George Mason University. Richard Florida är gästprofessor vid MIT och Harvard, var tidigare verksam vid Carnegie Mellon University och är knuten till Brookingsinstitutet och Gallup. Han har skrivit böckerna *The flight of the creative class*, 2005 och *Den kreativa klassens framväxt*, 2006 (*The rise of the creative class*, 2002).

Den kreativa klassen

Människor som arbetar och får betalt för att använda sin kreativitet. Till exempel forskare, konstnärer, matematiker, bibliotekarier, lärare, artister, formgivare, kulturarbetare med flera. 35 procent av Sveriges arbetskraft tillhör den kreativa klassen. Sverige toppar listan av 45 länder.

Fantastiska biblioteket i Seattle

- ett hus fullt av kontraster

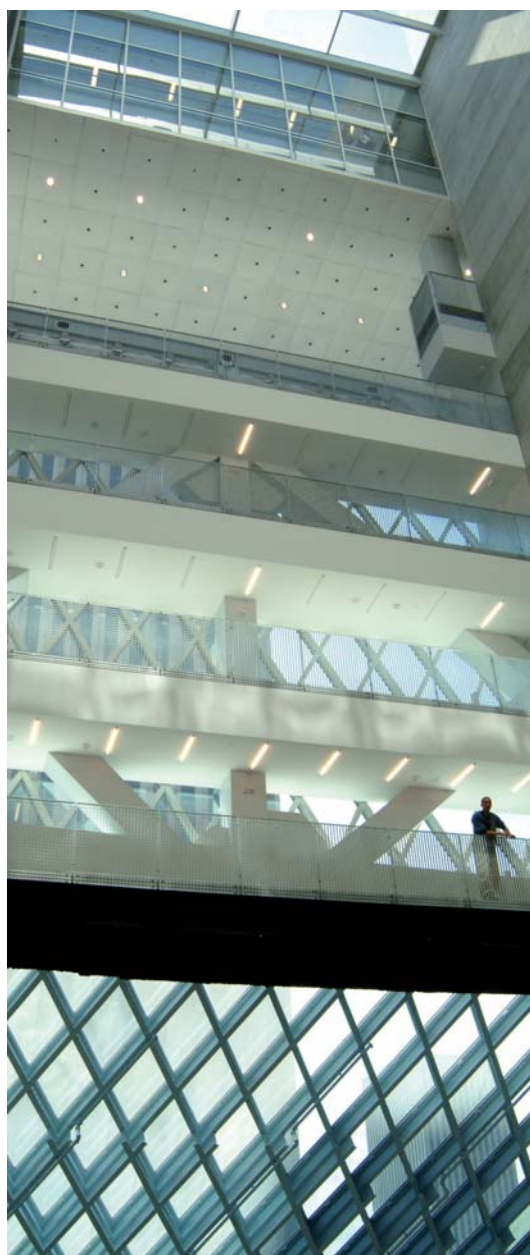
Det första som slår en när man närmar sig biblioteket i Seattle är att det är fantastiskt – i ordets rätta bemärkelse. Huset ser nästan genomskinligt ut, helt i glas och metall och det är asymmetriskt med överhäng åt olika håll. Den nya byggnaden sticker verkligen ut där den ligger, lite intryckt, mellan betydligt mer ordinära skyskrapor i finansdistriktet i Seattle.

Text: Annelie Börjesson
Foto: The Seattle Public Library

Det är i slutet på februari och jag och Eva Fred har just startat vår studieresa till bibliotek i den västra delen av USA. Tack vare ett resestipendium från Biblioteksföreningen har vi fått möjlighet att under en vecka besöka bibliotek i Seattle, Phoenix och Los Angeles.

Drive-in-biblioteket

Vi är på väg mot vårt första bokade studiebesök på Central Library, där vi ska träffa Jill Bourne som är Assistant Director. Vi kommer in till biblioteket från femte avenyn och direkt in till The Living Room. ”Vardagsrummet” lever verkligen upp till sitt namn. Trots att biblioteket nyss öppnat är här fullt av besökare som sitter i fåtöljerna eller som letar efter en bok att läsa. Det är stora fria ytor, högt till tak och man ser himlen genom glastrutorna i det lutande taket.

Vi observerar en man som lämnar tillbaka en hög dvd-filmer, snabbt plockar åt sig en ny hög och är ute ur biblioteket igen efter bara några minuter. Ungefär som ett drive-in-besök på biblioteket.

På alla de fyra stora bibliotek som vi hinner besöka under vår tid i USA så har man samlat populärt material nära entrén. Här finns filmer, musik, ny populär facklitteratur och skönlitteratur. Man arbetar mycket med exponering av sina medier här, vilket inte är lika vanligt i facksalar, eller som i Seattles Book Spiral högre upp i huset.

A trading-floor for information

I Mixing Chamber, på femte våningen är det fullt av folk! Datorer i mängder och nästan alla är upptagna av koncentrerade surfare. Här finns också den allmänna informationsdisken och ovanför den hänger ett av bibliotekets interaktiva konstverk. Det heter Making Visible the Invisible och är gjort av George Legrady. Det består av fem stora datorskärmar som ständigt ändrar utseende beroende på vilka böcker som lånas ut på biblioteket. Ibland ser man t ex vilka ämnen som är mest frekventa och strax efteråt exempel på titlar som lånats ut.

Man har arbetat mycket med material och färger för att ge olika intryck och som en igenkänningsfaktor. Alla trappor, rulltrappor och hissar har samma färg – en ganska skarp gulgrön ton. Golven har olika material, trä, aluminium och heltäckningsmatta, för att ge olika känslor och tala om vilket typ av rum man

befinner sig i; t ex aluminiumgolv i high tech miljön i Mixing Chamber och golv av olika slags trä och heltäckningsmatta i miljöer med läsplatser.

Rymd och utsikt

Från femte våningen går en rulltrappa upp till bibliotekets tionde våning. När man kommer upp dit så blir man helt förtjust av utsikten mot Elliott Bay, av de varma färgerna på mattor och möbler och av känslan att man hittat en mer hemlig plats. Här får vi höra att ett av skälen till att man byggt huset av glas och metall är att man vill utnyttja dagsljuset så mycket som möjligt. Liksom i Sverige så är vintrarna mörka och det är ganska ofta mulet och regnigt i Seattle.

Den här våningen har en blandning av läsplatser och datorplatser och det är här man påbörjar sitt besök i The Book Spiral.

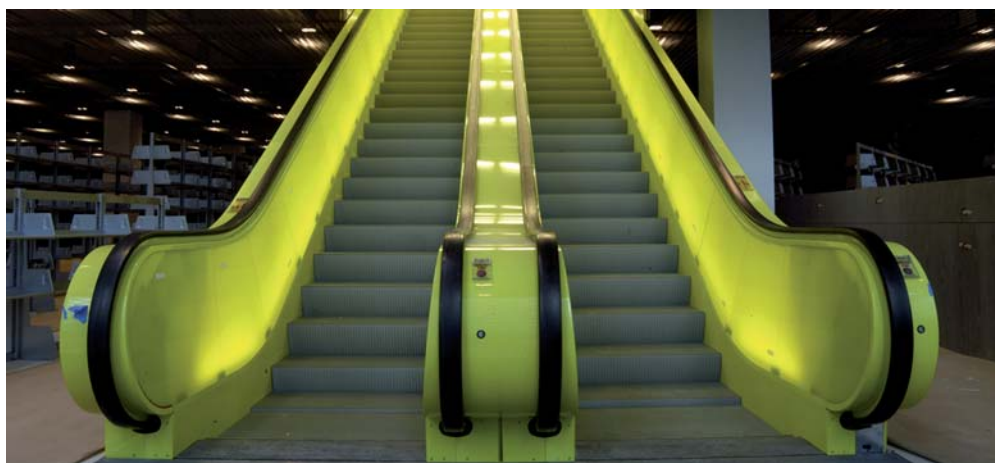
Kontrast mellan öppet och slutet

The Book Spiral är ett försök för ett stort bibliotek att komma ifrån facksalar och slutna magasin. Golvet lutar nedåt, men inte mer än att man kan ta sig fram med rullstol, och man rör sig från ett våningsplan till ett annat utan att direkt märka det.

Jill Bourne säger att man besöker bokspiralen först när man fördjupar sig inom ett ämne, de flesta besökarna klarar sig med materialet som finns i Living Room.

Det är en ganska stor kontrast mellan Living Room och Book Spiral. Living Room är öppet och lättöverskådligt medan spiralen är mer sluten och svår att få grepp om, samtidigt som den är skapad för att vara lätt att hitta i.

I tre dagar är vi i Seattle, en av dem tillbringar vi helt inne på Central Library. Där är hela tiden fullt av människor men det känns aldrig trångt eller rörigt. Det bestående minnet är istället rymden och ljuset, de stora ytorna och alla datorer. Liksom de olika konstverken - som verkligen utgår från biblioteket.

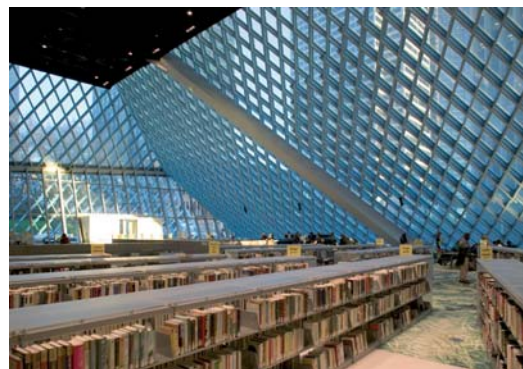
Gulgrönt signalerar förflyttning.

Nancy Pearl – action figure

Fram till 2004 arbetade Nancy Pearl, en av USA:s mest kända bibliotekarierna på biblioteket i Seattle. Kanske har ni sett en modell av henne i någon butik. Det är nämligen hon som har fått stå modell för bibliotekarien som "action figure". Hon har skrivit många böcker om lässtimulans, t ex Book Lust, och det är hon som ligger bakom läskampanjen "If All Seattle Read the Same Book". Årets bok i läskampanjen är Persepolis av Marjane Satrapi, en självbiografisk roman i serieform.

Rymd och rörelse i Living Room.

Skyskrapor skymtar genom taket i Living Room.

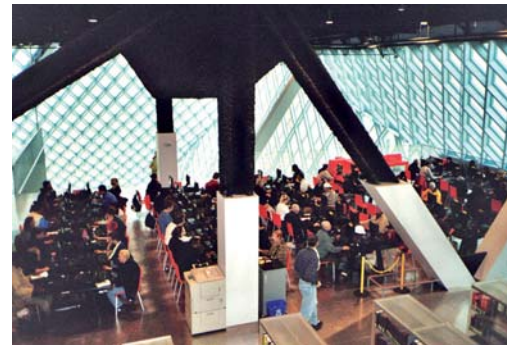
Läsplatser i Reading Room.

Barnavdelningen.

Man kan skymta tre nivåer samtidigt i Book Spiral.

Väl utnyttjade datorer i Mixing Chamber.
Foto: Eva Fred

Seattle Central Library – våning för våning

Text: Annelie Börjesson
Foto: The Seattle Public Library

Level 0

Förutom att biblioteksytan är betydligt större nu än tidigare så är en annan betydande förändring att man numera har ett garage i källaren för sina besökare. Här finns plats för närmare 150 bilar, vilket gör att man attraherar nya låntagargrupper. Tidigare var det svårt för barnfamiljer och personer som har svårt att gå att ta sig till biblioteket.

Level 1, entré från 4th Avenue

Barnavdelningen, som riktar sig till barn mellan 0–12 år, har skyltfönster ut mot gatan och är det första man ser när man närmar sig den här ingången till biblioteket. ESL - English as a Second Language är den andra stora samlingsrummet här. På den här våningen finns också en stor hörsal sponsrad av Microsoft, som har sitt huvudkontor i Seattle samt en stor utlånings- och återlämningsdisk. Man använder RFID-systemet i Seattle och har automater där man lånar och lämnar tillbaka själv, personalen hjälper mest till vid behov.

Level 2, endast personal!

Här finns bl a den stora boksorseringsanläggningen. Den här avdelningen är igång i stort sett dygnet runt och personalen som arbetar här har inga andra arbetsuppgifter än att arbeta med sorteringsmaskinen.

Level 3, entré från 5th Avenue

Här möts man av stora öppna ytor, fätöljer och låga hyllor. I The Living Room finns populär facklitteratur, film, musik, tidskrifter och skönlitteratur. På golvet i Living Room ligger ett ljust trägolvet men infällt på vissa ställen finns gröna, screen-tryckta heltäckningsmattor med blad och grönska. På vissa ställen fortsätter grönskan sedan i rabatter utanför fönstren. En av tankarna bakom mattorna är man vill ge en känsla av natur eftersom det är ganska ont om parker och grönområden i centrala Seattle.

Förutom Living Room så finns här också en tonårsavdelning och LEAP – Library Equal Access Program; ett rum med datorer med hjälpprogram för personer med läs- och skrivsvårigheter. Man kan också köpa kaffe från en kafévagn – och man får ta med sitt kaffe överallt i biblioteket.

Level 4

En hel våning med bara möteslokaler för företag och privatpersoner samt med undervisningsrum för bibliotekets datorundervisning. Rummen, som hyrs ut, rymmer mellan 25 och 200 personer. Korridorerna är röda och skära, rummen innanför är mer diskreta i grått och brunt.

Level 5

Mixing Chamber beskrivs som ”A Trading Floor for Information”. Här finns 148 av bibliotekets 400 datorer liksom bibliotekets stora, allmänna informationsdisk. Bibliotekarierna arbetar i team så besökarna kan vända sig hit med alla sina frågor. Personalen

som arbetar här kan ta hjälp av sina kollegor i någon av diskarna i Book Spiral via Vocera – en trådlös kommunikationsutrustning – som alla som arbetar i informationsdiskarna har i ett snöre runt halsen. På våningen finns däremot inga böcker!

Här finns också gott om plats som kan användas för samhällsinformation, när vi var där kunde man bl a få hjälp med att deklarerera.

Level 6 – 9

Book Spiral sträcker sig från våning nio till våning sex, eftersom golvet lutar så fortsätter man bara nedför sedan man tagit sig högst upp med rulltrappan från våning fem. I spiralen finns 75% av bibliotekets facklitteratur. Böckerna är uppställda i strikt ordning med klassifikationen Deweykoder tydligt tryckta på golvet vilket gör det lätt att hitta. Däremot så finns det inte utrymme för att exponera medier här.

I bokspiralen finns flera referensdiskar med bibliotekarier med särskilda kunskaper i de ämnen som finns i närheten.

Level 10

På tionde våningen finns Reading Room och Seattle Room. Reading Room påminner till vissa delar om Living Room – där är gott om rymd, yta och sittplatser. Men färgerna här är varma; röda och lila. I Seattle Room finns lokalsamlingen.

Level 11

Här sitter den administrativa personalen. Här finns också möteslokaler. Grått, trist och ett slutet intryck.

Originelle ideologen Koolhaas ritade biblioteket i Seattle

"I think of myself being global. I see myself participating in global activities: sitting in jets, talking to machines, eating small geometric food and voting over the phones."

Text: Håkan Grissler
Foto: Seattle Public Library

Rem Koolhaas, en av världens mest uppmärksammade arkitekter, har förvisso världen som sin arena. Inte bara så att han ritat hus i USA, Kina och Europa, det globala utgör en väsentlig del i Koolhaas teorier om byggande och boende. För han är i hög grad en tänkare och författare som länge var mer känd för sina bok- än för sina byggnadsprojekt.

Rem Koolhaas föddes 1944 och tillbringade en del av sin barndom i Indonesien, en inte oväsentlig information då han verkar ha en förkärlek för Sydostasien. Det arkitektkontor han grundade 1975, **OMA** (Office of Metropolitan Architecture) har idag kontor i Rotterdam, New York och Beijing.

Som tänkare och ideolog är Koolhaas

synnerligen originell, kontroversiell och inte sällan motsägelsefull. Hans första bok, – **Delirious New York** (1979) – blev omedelbart omdiskuterad. Den vill vara ett retroaktivt manifest över det tidiga Manhattan, ett fantastiskt utopiskt Manhattan där han avläser mutationer och irrationella fenomen och där han tolkar trängseln och hopgyttringen som en förutsättning för en dynamisk kultur. Detta är ett Manhattan utan nostalgi, framåtblickande, visionärt och bejakande av kapitalismen.

Utifrån detta visionära Manhattan drar han slutsatsen att bortse från kontexten vid byggande. För varje byggnad strävar efter att vara en stad i staden som för "krig" mot de andra. I denna arkitekturens individualism och vildhet kunde symptomatiskt inte den

store modernisten Le Corbusier finna det moderna.

Det utopiska Manhattan fick sin slutliga dödsstöt 11 september. Efter det datumet är höghus måltavlor, öppenheten ifrågasatt och platser med trängsel farliga. Men den diversifierade kultur som kunde uppkomma i denna överbefolkade stadsdel borde ha placerat den högt på Richard Floridas index. I dagarna kan man läsa att Gert Wingårdh vill bygga ett mycket högt hus i Stockholm och göra staden mer lik Manhattan. Jag skulle tro att det är ett "delirious Manhattan" Wingårdh refererar till.

Rem Koolhaas mest spektakulära bok, **S.M.L.XL.**, utgavs 1995. Stor och tung – den väger 1,5 kilo och är snarare ett coffee-table

än en coffee-table bok – är den en blandning av stilar: manifest, dagbok, serieteckningar och reseberättelser. Men främst är den en redogörelse för Koolhaas många projekt, från S till XL. En särskild kärlek verkar han hysa för det riktigt stora. För i det gigantiska, anser Koolhaas, sker en kvalitativ förändring då arkitekten förlorar kontrollen över byggnaden eller staden och ”*blir mer än summeringen av dess delar till en ackumulation av mysterier*”. Här finner man bl a skisserna till ”ett mycket stort bibliotek” i Paris, där man känner igen prototypen till ”bokspiralen” i Central Library i Seattle.

Titeln på boken är ju hämtad från klädvaruhandelns storleksbeteckningar. Det är ingen tillfällighet, för ”shopping” är ett ämne som Koolhaas både genom sina byggnader och sitt skrivande gjort till sitt. I **Harvard Design School to Shopping** har Koolhaas och hans medförfattare lyckats skapa perspektiv på denna ”världens största hobby”, ett komplext ämne med förgreningar till arkitektur, mode, livsstil, logo, no-logo, etc. Bland mycket annat finner man utläggningar om air-condition, rulltrappor och gallerians utveckling, från Victor Gruens prototyper till Jon Jerdes kaotiska och tivolliknande.

Sitt engagemang i idéerna runt shopping manifesterade Koolhaas i designen för **Prada epicenter** i New York och i Los Angeles. Ett lyckokast för bägge partner. Prada fick sitt namn kopplat till konstnärliga värden och Koolhaas till den glamorösa modevärlden och till ett av världens mest trendiga klädmärken. Även i utformningen av butikerna gavs associationer till konstvärlden genom likheten med konstgalleri eller museum och New York-butikens möjligheter att förändras till scen för poesi eller musik.

Ett mer renodlat hus för musik är **Casa da Musica** i Porto. Konserthuset är radikalt både till formen och innehållet och även till sin organisation – det är öppet som 7-Eleven. Då vi inte kan veta vad morgondagen har i sitt sköte så finns det ett rum vikt åt det som vi inte känner till idag.

För tillfället uppförs det mest gigantiska Rem Koolhaas har ritat. Det är TV-huset i Beijing, **CCTV**. Det ska bli 230 m högt och 360 000 m² – **helt klart XL! Kontroversiellt? Ja, i den mån det är problematiskt att bygga just ett TV-hus åt en totalitär regim.**

Central Library i Seattle är i varje fall en massmedial succé. Library Journal skriver till exempel att biblioteken har fått sitt Bilbao. Enbart genom sin storlek är det iögonfallande. Lägg dessutom till dess märkliga och svårbeskrivna form ”En jättelik kaninbur byggd av Timothy Leary”, är ett fantasifullt försök. Om det är vackert kan man diskutera men skönheten är inte ett mål i sig hos Koolhaas utan en tillfällighet.

Utgångspunkten för biblioteket var ”redefine the library”. Svaret blev att **media, nya och gamla, ska finnas jämlikt och jämsides och att bibliotekets styrka är det simultana i att**

ha all media samlad. Andra utgångspunkter har varit att, liksom med Casa da Musica, Central Library skulle vara mottagligt för det som vi inte idag kan förutse, till exempel ny teknik. Därför består biblioteket av, förutom fem ”stabila” plattformar (våningar) även av fyra ”instabila” där flexibiliteten är maximal.

Det mest speciella med biblioteket är ändå bokspiralen där all facklitteratur är placerad. Den har säkert sina nackdelar men onekligen sina fördelar: den är flexibel, den blir inte full, det behövs knappast något magasin och den skapar utrymme åt andra aktiviteter. Som mötesplatser, något som blir allt viktigare och bättre mötesplats än bibliotek är det svårt att finna – hit kommer alla åldrar, religioner, kön, socialgrupper – själva livsluften på ett bibliotek handlar ju om samtal, dialog, kommunikation, att fråga och att svara!

3 frågor till Gunnar Södow som nyligen tilldelades Greta Renborgspriset

Varje år delar Svensk Biblioteks förening ut Greta Renborgs marknadsföringspris till bibliotek eller enskild bibliotekarie som lyckats med bra marknadsföring. I år gick priset till Gunnar Södow, bibliotekskonsulent på Regionbibliotek Västra Götaland.

Juryns motivering löd: Gunnar Södow får priset för att han i Greta Renborgs anda på olika sätt marknadsfört bibliotek genom sitt arbete för skönlitteraturens ställning i folkbiblioteken. Ihärdigt och med stort engagemang har han verkat för att statusen i arbetet med förmedling av skönlitteratur på folkbiblioteken ska höjas och bli en mer aktiv och central del i biblioteksverksamheten.

Text och foto: Pernilla Johansson

1. Tycker du att skönlitteraturen har spelat för liten roll på biblioteken de senaste åren?

- Ja, det tycker jag definitivt och orsakerna till detta är många.

När jag började 1999 som konsulent på Regionbibliotek Västra Götaland, så var datorisering och teknikfrågor det nästan helt överskuggande och det som fick de mesta resurserna. När så skedde tappade biblioteken värdefull kompetens när det gällde litteraturkunskap och litteraturförmedling, framförallt på vuxensidan. Man arbetade mindre med skönlitteraturen, eller inte alls, man var mindre aktiv med förmedling av vuxenlitteratur och diskuterade sällan eller aldrig bibliotekets roll och skönlitteraturen som utvecklande eller ”folkbildande”. Så det var bara att börja utbilda bibliotekarierna i detta.

2. Tror du att skönlitteraturen kommer att spela en stor roll framöver?

- Ja, det tror jag absolut. Och det finns mycket som tyder på det. Jag tror att när biblioteken inser att datorisering och ny

teknik bara är support, stöd och hjälpmedel i verksamheten, börjar titta på vad som egentligen är verksamheten och vad man vill med den – börjar titta på bibliotekets roll.

Gunnar Södow

-Det andra är att det kommit statliga propåer, främst från utbildningen; skolan ska arbeta mer med litteratur- och läsförståelse. Och i detta bör självklart skol- och folkbibliotek ta sig en stor roll, för barn, unga och vuxna. Då blir biblioteken tvungna att arbeta mer strukturerat, genomtänkt och professionellt

med litteraturförmedling och läsfrämjande. Biblioteket är ju perfekt för den sortens verksamhet och där kan man ha många sorters aktiviteter. Biblioteket är gratis, öppet för alla. En sorts Lunga som man kan vistas i – **antingen i lugn och ro, i eftertanke, eller** låta sig engageras, eller aktiveras i genom möten och andra kringarrangemang.

- För att biblioteken ska kunna hålla en professionell standard på litteraturförmedlingen behövs det utbildning. Utbildning i skönlitteratur bör finnas på bibliotekshögskolorna, men det ska också finnas möjlighet till fortbildning för bibliotekarier, som till exempel MUSA. Lika självklart som det är att rekrytera en barnbibliotekarie till en barnavdelning, ska det vara att rekrytera bibliotekarier med skönlitteraturkompetens. Utbildning är också viktig för att stärka självkänslan och yrkesrollen. Det är viktigt att bibliotekarierna vågar stå för litterär smak och börja diskutera kvalitet. Det finns så mycket kompetens hos bibliotekarier som de aldrig verkar våga utnyttja.

3. Folk i Sverige läser allt mer böcker samtidigt som utlåningen på biblioteken minskar. Vad tror du det beror på?

- Det beror på att det ges ut mycket fler böcker idag, det finns fler bokförlag, fler antal återförsäljningsställen, alltifrån bokhandeln till ICA eller Statoil, samtidigt som näthandeln ökar.

- Läsningen har ökat, men det är inte samma sak som att man nått nya läsgrupper. Det finns saker som pekar på att de som redan är läsare läser ännu mer.

- Och utlåningen av skönlitteratur sjunker på biblioteken. Siffror visar att "vuxen skönlitteratur" minskar med cirka en miljon lån per år. Sedan 80-talet har skönlitteraturen gått ner från 40 till 27 procent beträffande utlån.

- Och orsakerna har vi berört – ett mindre aktivt och strategiskt arbete med skönlitteratur under många år. Avdelningarna har nästan fått sköta sig själva. Man arbetar för lite med att exponera böckerna – det beror på att det finns för mycket böcker på våra bibliotek. Det gäller att hitta nya sätt för att få besökaren att upptäcka böckerna. Man behöver möblera om oftare och vara mer flexibel. Göra biblioteket oväntat – överraska.

- När man arbetar med biblioteksplaner och mediaplaner, bör skönlitteraturen ingå där. Det gäller verkligen att i sina medieplaner titta på hur beståndet ser ut, fundera på vilka grupper man vill nå, vilken inriktning man ska ha. Kort sagt vad vill man med sitt bestånd?

Utän tanke, utbildning och mål kommer de skönlitterära lånen att fortsätta att minska.

**REGIONBIBLIOTEK
VÄSTRA GÖTALAND**

BiblioteksSM 2006

I efterdyningarna av Sveriges stora framgångar i OS i Turin inbjuder härmed Regionbibliotek Västra Götaland till BiblioteksSM. Tävlningen hålls dagen före Bok & Bibliotek i Göteborg den 20 september kl 15 i den vackra Delsjöterrängen.

Som vanligt är sträckan 5 km och som vanligt finns olika alternativ att ta sig fram mot målet; att springa, att gå och eller att promenera. Vi erbjuder också en möjlighet för den riktigt alerte att få springa 2 varv, det vill säga att tillryggalägga en hel mil.

Regionbiblioteket har också infört en ny gren, stafett, för dem som ännu inte upptäckt löpningens stora behag. Man kan anmäla sig i lag om 5 personer som springer 1 km var om det skulle kännas jobbigt att flåsa runt i hela 5 km. Vi kommer inte att vara så petiga med tidtagningen för stafettlagen utan kommer att premiera det stafettlag som visar sin kreativitet när det gäller namnet på stafettlaget eller stafettpinna där skaparkraften fått fritt spelrum.

Alla som genomför BiblioteksSM kommer att få entrébiljett till Pressnatta som hålls i Svenska Mässans lokaler samma kväll. Intressanta bokpriser kommer också att delas ut samt naturligtvis också - till det bibliotek som det förtjänar - den vackra vandringspokal som nu glänsande och uppfordrande pryder våra lokaler.

Anmälan senast den **7 augusti** via Regionbibliotekets hemsida:
www.bibl.vgregion.se

Gunnars boktips!

Ian MacEwan

Lördag

Nästa nummer av Framsidan kommer i oktober 2006. Numret ska handla om filialer och små bibliotek.

Vi tar gärna emot reportageuppslag.
Kontakta i så fall anne.marie.evers@vgregion.se

Kalendarium

Nedan visas ett urval av Regionbibliotekets kursutbud för hösten 2006.
En komplett utbildningskatalog kommer till hösten.

Augusti

31/8

Kulturskolekonferens
Plats: Partille bibliotek

September

6/9

Mångkulturåret fortsätter
Plats: Göteborg, Sifu

11/9

Måndagsklubben - fortbildning
för skolbibliotekarier
Plats: Göteborg, GR Utbildning

13/9

Litteraturen är en världslig sak
Plats: Göteborgs stadsbibliotek

20/9

BiblioteksSM
Ort: Göteborg, Delsjön

28/9

Hur skriver man för barn?
Plats: Vänersborg,
Regionmuseum Västra Götaland

Oktober

5-6/10

MUSA 2 - MetodUtveckling i
Skönlitterärt Arbeta
Plats: Göteborg, Sifu

13/10

Författardag med barn- och
ungdomsboksförfattare
Plats: Göteborgs stadsbibliotek

13/10

RFID-seminarium
Plats: Göteborg

16/10

Måndagsklubben - fortbildning
för skolbibliotekarier
Plats: Göteborg, GR Utbildning

20/10

Tidskriftsdagen 2006
Plats: Göteborgs stadsbibliotek

23/10

Måndagsklubben - fortbildning
för skolbibliotekarier
Plats: Göteborg, GR Utbildning

24/10

Medierna, biblioteken och
framtiden
Plats: Trollhättan, Folkets Hus

November

9-10/11

MUSA 2 - MetodUtveckling i
Skönlitterärt Arbeta
Plats: Kungälv, Nordiska
Folkhögskolan

16/11

Filialbiblioteken och
framtiden
Plats: Kungälv, Nordiska
Folkhögskolan

20/11

Måndagsklubben - fortbildning
för skolbibliotekarier
Plats: Göteborg, GR Utbildning

24/11

Författardagen 2006
Plats: Göteborgs stadsbibliotek

För program och mer
information se:

www.bibl.vgregion.se

Klicka på kalendarium